

Sunrise Resources Plc.
c/o Ab Scandinavian GeoPool Ltd
Hässjestigen 17
SE-95435 GAMMELSTAD

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Kylmälahti 1

Hakija Sunrise Resources Plc.
Macclesfield
Iso-Britannia

Yhteystiedot:

Ab Scandinavian GeoPool Ltd
Hässjestigen 17
SE-95435 GAMMELSTAD

Lisätietoja antaa:

Robert Stenberg
puh. 0400 229858

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtaus-oikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 17.6.2011 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella.

Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon. Ennen 1.7.2011 vireille

tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain(621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 20.10.2011 ja 11.4.2014.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 18.1.2012 hakemus, maanomistaja-, rajanaapuri-, tila- ja pinta-ali tiedot
- 2.9.2014 kartta, suoritettut tutkimukset ja perustelut jatkotutkimusten tarpeellisuudesta

Haettu valtausalue

Valtausalueen sijainti: Kuopio (297)

KaivNro 9309/1; valtausalueen nimi: Kylmälahti 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
297-416-15-3	Levämäki	Jänneniemi	0,12
297-416-8-43	Laasankanta	Jänneniemi	0,63
297-416-876-1	Jänneniemen osakaskunta	Jänneniemi	10,48
297-449-26-106	Kylmäpuro	Riistavesi	0,35
297-449-26-7	Hautaniemi	Riistavesi	0,77
297-449-876-1	Väänälän osakaskunta	Riistavesi	15,69
		Yhteensä ha	28,04

Valtauskohittaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Hakijalla on ollut aiemmin valtausoikeus nyt haettuihin alueisiin.

Hakijalla on ollut valtaus hallinnassa 11.8.2006 lähtien Oy Nordic Diamonds Finland AB:n kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen kautta. Valtaus on alun perin myönnetty 23.6.2003 North Star Diamonds AB:lle, jolta valtausoikeus on siirretty 31.3.2004 Oy Nordic Diamonds Finland AB:lle. Oy Nordic Diamonds Finland AB:ltä valtausoikeus on siirretty hakijalle (silloin Sunrise Diamonds Plc) 31.3.2009. Hakija haki valtaukselle 3 vuoden jatkoaikaa vuonna 2008, joka myönnettiin 10.3.2009 annetulla päätöksellä. Valtausoikeuden voimassaololle myönnettiin jatkoaikaa 23.6.2011 saakka. Hakija luopui valtausoikeudesta 16.6.2011 (päätös annettu 22.6.2011).

Esteettömyystodistus

Hakija ei ole toimittanut kaivoslain (503/1965) 8 §:n 3-kohdassa mainittua asianomaisen viranomaisen tai kahden paikalliset olosuhteet tunnevan luonnollisen henkilön antamaa todistusta siitä, että haetulla alueella ei ole kaivoslain 6.1 §:n kohdissa 3-9 mainittuja valtauksen esteitä. Tukes kuitenkin on jatkanut hakemuksen käsittelyä. Tukes on pyytänyt hakemuksesta lausunnot alueen kunnalta ja ELY-keskukselta sekä mielipiteitä maanomistajilta. Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella Tukes on selvittänyt, kohdistuuko haetulle valtausalueelle kaivoslaissa tarkoitettuja valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: timantti.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 16.4.2014 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 23.5.2014 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 23.5.2014.

Hakemuksen vireillä olosta on ilmoitettu 22.4.2014 Savon Sanomissa.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Tukes hylkää hakemuksen. Valtausoikeutta ei myönnetä.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (621/2011) 178.2 §:ssä säädetään, että tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei kaivoslain (621/2011) 19 luvussa toisin säädetä.

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määräämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut val-

tauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrätyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisenä ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoslain (503/1965) 19 §:ssä säädetään valtaajan velvollisuuksista valtausoikeuden päättymisen jälkeen. Sen 1 momentin mukaan valtaaja on velvollinen toimittamaan vuoden kuluessa siitä, kun hän on luopunut valtauksesta tai valtausoikeus on menetetty, kaivosviranomaiselle seikkaperäisen selostuksen valtausalueella suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista asianmukaisine karttaliitteineen. Lisäksi edustava osa kairasydämistä ja niihin liittyvät kairasydänraportit tulee säilyttää ja luovuttaa Geologian tutkimuskeskuksen valtakunnalliseen kairasydänarkistoon viimeistään viiden vuoden kuluttua valtauksen raukeamisesta tai tutkimuskeskuksen määräämän tätä pidemmän määräajan kuluessa. Tutkimuskeskus valitsee säilytettävän osan kairasydämistä. Jos tutkimukset jatkuvat samassa muodostumassa tai muodostetaan kaivospiiri, voidaan kairasydämet luovuttaa vastaavasti sen jälkeen, kun nämä oikeudet ovat rauenneet. Selostusta ja kairasydämien luovutusta koskevasta velvollisuudesta voi kaivosviranomainen erityisistä syistä myöntää määräämillään ehdoilla määrääjäksi helpotuksen tai vapautuksen.

Kaivoslain (503/1965) 21.1 §:n mukaan kaivospiirin määräämistä on kirjallisesti haettava kaivosviranomaiselta. Jollei hakemusta tehdä samanaikaisesti valtaushakemuksen kanssa, on se tehtävä valtauksen voimassa ollessa uhalla, että valtausoikeus muuten on menetetty. Jollei 1 momentissa mainittuna aikana suoritetuista järjestelmällisistä tutkimuksista huolimatta ole saatu riittävää selvyyttä esiintymän hyväksikäyttömahdollisuuksista, voi kaivosviranomainen ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta myöntää ajan pitennystä enintään kolme vuotta.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syistä.

Kaivoslain (503/1965) edellä tarkoitettua muutosta (1102/2000) koskeviin esitöihin (HE 148/2000 vp) kirjattujen yleisperustelujen mukaan lainmuutoksen tarkoituksena on parantaa kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Alue sijoittuu kokonaisuudessaan oikeusvaikutteisten yleiskaavojen alueelle. Alueella on voimassa osin Kuopion Riistaveden oikeusvaikutteinen yleiskaava sekä osin Kuopion Itärannan oikeusvaikutteinen yleiskaava. Kuopion Riistaveden yleiskaavassa valtausalueen maa-alue on osoitettu M-2 -alueeksi (maa- ja metsätalousalue, loma-asutusta). Kaavassa M-2 -alueelle on merkitty ra 1-2 eli 2 lomarakennuspaikkaa. Valtausalue rajautuu lukuisiin oleviin asuinrakennuspaikoihin. Kuopion Itärannan yleiskaavassa valtausalueen maa-alue on osoitettu kaavassa MT-alueeksi (maa- ja metsätalousalue, peltoalue). Valtausalue rajautuu kaavan lomarakennuspaikoihin. Alueen pohjoispuolella oleva saari on merkitty MU-1 -merkinnällä eli maa- ja metsätalousalue, rantavyöhyke, jolla ympäristöarvoja ja ulkoilukäyttöä/rakennusoikeuden siirto.

Valtausalue sijoittuu yleiskaavoissa alueelle, joka on merkitty vedenhankinnalle tärkeäksi vesistön valuma-alueeksi (av-alue). Kaavamääräyksen mukaan valuma-alueelle ei saa sijoittaa sellaisia laitoksia, rakenteita tai toimintoja, jotka saattavat aiheuttaa vedenhankinnalle tärkeän vesistön pilaantumista (VL 1:19). Merkintä koskee haettua aluetta kokonaisuudessaan, eli sekä hakemukseen sisältyviä vesi- että maa-alueita.

Kuopion kaupunki on vastustanut valtausoikeuden suorittamista. Perusteina kunta on esittänyt, että valtausalue on yleiskaavassa osoitetun av-alueen vedenhankinnan tärkeän valuma-alueen sisällä. Tiheään rakennetulle alueelle jo tutkimustoiminta aiheuttaa merkittävää häiriötä alueella oleville rakennuspaikoille. Mahdollinen myöhempi kaivostoiminnan käynnistyminen soveltuisi erityisen huonosti rakennetulle loma-alueelle.

Kaupunki on tuonut esiin, että valtaukseksi esitetty alue sijoittuu Kuopion kaupungin Jänneniemien päävedenottamon valuma-alueelle. Jänneniemien vedenottamon rantaimetyysvesistöön kuuluvan Kylmälahden alueelle ei tule myöntää haettua lupaa, koska vesistöön sijoittuvasta etsintätoiminnasta ja sitä mahdollisesti seuraavasta kaivostoiminnasta voi aiheutua huomattavaa vahinkoa ja häittää Kuopion kaupungin vedenhankinnalle. Toiminta voi pahimmillaan vaarantaa Jänneniemien vedenottamon toiminnan.

Kuopion kaupungin lausunnon mukaan Jänneniemien vedenottamo on toinen kaupungin päävedenottamoista ja ottamolta otetaan vettä päivittäin 2/3 kaupungin ja sen verkostojen varassa olevien maaseutualueiden vedentarpeesta. Ottamon vedenhankinta perustuu pääosin rantaimetyykseen Jänneniemeä ympäröivästä vesistöstä, johon myös Jänneveden Kylmälahti kuuluu. Jänneveden veden laatu on hyvä, valuma-alue pieni ja veden vaihtuvuus vähäinen. Näin ollen alueella ei tule sallia toimintaa, joka voi vaarantaa vesistön veden laadun.

Hakija on hakemusta täydentäessään sekä vastineessaan ilmoittanut, että kyse on malminetsinnästä eikä kaivostoiminnasta. Hakija on rajannut aluetta vastineen antamisen yhteydessä alkuperäistä pienemmäksi, minkä myötä alueella olevalle loma-asutukselle aiheutuvat vaikutukset ovat pienentyneet. Malminetsintä ei heikennä alueen vesistöjä. Maanomistajilla on mahdollisuus vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan. Alue on hyvin potentiaalinen ja jatkotutkimuksia on ehdottomasti tehtävä. Lisätutkimukset ovat tarpeen kimberliittiesiintymän selvittämiseksi. Hakija on tulkinnut, että kaivoslain käsite "ilman erityistä syytä" tarkoittaa sitä, että malminetsintäyhtiö ei voi vallata aluetta vailla vakaata aikomusta suorittaa suunniteltuja tutkimuksia, ja näin ollen tarkoituksella estää muita harjoittamasta malminetsintää samaisella alueella. Muita hakemuksen kumoamiseen johtavia syitä voisi hakijan käsityksen mukaan olla, että yhtiöllä ei olisi asiantuntemusta tai rahoitusta suorittaa suunniteltuja tutkimuksia. Hakija katsoo, että valtaushakemusta ei voida hylätä kyseisen lakikohdan takia. Yhä suurempia näytteitä on otettava jotka

paremmin edustavat koko esiintymää. Hakijan mielestä alue on hyvin potentiaalinen ja jatkotutkimuksia on ehdottomasti tehtävä. Hakija katsoo, että tähän asti suoritettut tutkimukset ovat olleet informatiivisia, projektia eteenpäin vieviä ja lakia noudattavia. Kiinnostava alue on saatu hyvin paikannettua tutkimusten myötä, joten tulevat tutkimukset ja ennen kaikkea tutkimusten sijainti on näin ollen hyvin tiedossa.

Kaivosviranomaisen katsoo, että alueen kunta on vastustanut valtausta kaivoslain 6.1 §:n 8-kohdassa tarkoitetulla tavalla pätevistä alueidenkäyttöön liittyvästä syystä. Tässä harkinnassa on huomioitu erityisesti se, että haettu alue sijoittuu oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa vedenhankinnalle tärkeän vesistön valuma-alueelle (av-alue). Alue on kaupungin päävedenottamoihin kuuluvan tärkeän vedenottamon alueella, ja lisäksi vesistön valuma-alue on pieni ja veden vaihtuvuus vähäinen. Kaivosviranomaisen katsoo, että alueeseen kohdistuva kaupungin vedenhankintaan liittyvä intressi on huomioitava pätevää syytä koskevaa arviointia tehtäessä.

Koska alueen kunta on edellä esitetyllä tavalla vastustanut valtausoikeuden suorittamista alueidenkäyttöön liittyvästä pätevistä syystä, valtausoikeuden myöntämiseksi hakijan tulisi esittää valtausoikeuden myöntämistä tukeva erityinen syy. Kaivosviranomaisen katsoo, että alueella ei ole käsillä sellaista erityistä syytä, joka olisi valtausoikeuden myöntämiseksi niin painava, että edellä esitetty vedenhankintaan liittyvä painava näkökohta tulisi syrjäytetyksi. Kaivosviranomaisen on tässä tulkinnassa otanut keskeisesti huomioon myös valtausalueen sijoittumisen pääosin vesialueelle, minkä myötä mahdollisuus veden laadun heikkenemiselle ja siten vedenottamiselle aiheutuvalle haitalle on suurempi kuin valtausalueen sijoittuessa kokonaan tai pääasiassa maa-alueelle.

Ratkaisun perustelut

Haettavan alueen kokonaispinta-ala on noin 28 hehtaaria, josta noin 93 % on vesialuetta. Haettuun alueeseen on kohdistunut kaivoslain (503/1965) tarkoittama valtausoikeus noin 8 vuoden ajan välittömästi ennen nyt käsiteltävänä olevan hakemuksen vireille tuloa, josta ajasta oikeus on ollut hakijalla vuodesta 2006 lähtien. Valtausoikeuden myöntäminen alueelle merkitsisi siten asiallisesti aikaisemman valtauksen voimassaolon pidennystä. Aiemman valtausoikeuden aikana suoritettut tutkimukset eivät ole johtaneet kaivospiirihakemuksen jättämiseen. Hakija on luopunut valtausoikeuksista juuri ennen nyt käsiteltävänä olevan valtaushakemuksen jättämistä.

Hakija on kaivosviranomaisen pyynnöstä toimittanut selvityksen alueella suoritetuista malminetsintätoimenpiteistä. Selvityksen mukaan alueelle on tehty geofysikaalisten mittauksen lisäksi vuonna 2007 yksi kairareikä, jonka kairasydän on analysoitu.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei lähtökohtaisesti saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Alueelle on kohdistunut aikaisempia valtausoikeuksia, joista viimeksi voimassa olleet valtausoikeudet ovat rauenneet kesäkuussa 2011. Hakemuksen vireille tullessa aikaisempien valtausoikeuksien raukeamisesta on siten kulunut alle viisi vuotta. Laki antaa kuitenkin kaivosviranomaiselle mahdollisuuden harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta valtausoikeuden myöntämiseksi. Asiaa kokonaisuutena harkiten kaivosviranomaisen katsoo, että käsillä olevassa tapauksessa perusteita poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta valtausoikeuden myöntämiseksi ei ole. Huomioiden alueeseen liittyvä valtausoikeuksia koskeva historia kokonaisuudessaan, kaivosviranomaisen ei myönnä kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdassa tarkoitettua lupaa valtauksen suorittamiseen aikaisemmalla valtausalueella. Tässä harkinnassa on huomioitu mm. alueella voimassa olevat oikeusvaikutteiset yleiskaavat, alueen merkitys tärkeän vedenoton kannalta sekä siihen liittyvä alueen kunnan vastustus, alu-

een sijoittuminen pääasiassa vesialueelle, alueeseen kohdistuneet aikaisemmat valtausoikeudet ja niiden kesto sekä alueella suoritettut tutkimustoimenpiteet.

Av-alueita koskevan kaavamääräyksen mukaan valuma-alueelle ei saa sijoittaa sellaisia laitoksia, rakenteita tai toimintoja, jotka saattavat aiheuttaa vedenhankinnalle tärkeän vesistön pilaantumista. Kaivosviranomaisen on ratkaisussaan osaltaan huomioinut sen, että suunnitelluista tutkimustoimenpiteistä vesialueilla aiheutuvista mahdollisista vaikutuksista ei ole hakemuksessa esitetty sellaista yksityiskohtaista selvitystä, jonka myötä vedenhankinnalle tärkeän vesistön pilaantumisen mahdollisuus voitaisiin täysin sulkea pois.

Lisäksi hakemuksessa ei ole katsottava osoitetun sellaista kaivoslain (503/1965) mukaista perustetta, jonka nojalla voitaisiin arvioida alkuperäisen valtauspäätöksen jatkoaikoineen olleen liian lyhyt kaivospiirihakemuksen valmistelemiseksi kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisesti. Hakijan toimittamasta, aikaisempia valtausoikeuksia koskevasta materiaalista on pääteltävissä, että hakija ei ole esiintymän hyväksikäyttömahdollisuuksien selvittämiseksi aiempien valtausoikeuksien aikana suorittanut alueella sellaisia järjestelmällisiä tutkimuksia, joiden perusteella lisätutkimusten suorittaminen ja siten uuden valtausoikeuden myöntäminen alueelle uudelleen olisi alueen erityispiirteet ja kaupungin vastustus huomioiden perusteltua.

Valtauksen kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdassa tarkoitettuun esteeseen liittyvä selvitys on esitetty edellä kohdassa "kaavoitustilanne".

Nämä perusteet huomioiden kaivosviranomaisen katsoo, että valtausta ei voida myöntää haetulle alueelle. Valtaushakemus hylätään.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
 Kaivoslaki (621/2011)
 Kaivosasetus (663/1965)
 Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
 Hallintolaki (434/2003)
 Jätelaki (646/2011)
 Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
 Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (1217/2010)

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen

pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Päätöksen julkaiseminen sanomalehdessä on katsottu tarpeettomaksi, koska asianosaiset saavat tiedon asiasta kirjeitse.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusajaksi on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Meeri Myllykangas
ylitarkastaja

LIITTEET Liite 1: Otaksunan perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu
Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine
Liite 3: Valitusosoitus
Liite 4: Kartta valtausalueesta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Kaavi-Kuopion alueelta on etsitty timantteja useiden eri yritysten toimesta siksi, että Malmikaivos Oy löysi alueelta timantteja sisältävän kimberliittiesiintymän 1990-luvun alkupuolella.

Valtaushakemus pitää sisällään alueita, joilta on aiemmin löytynyt timantteja sisältävää kimberliittiä, ja joilla on aiemmin suoritettu kairauksia. Myös alueilta löydettyjen kimberliittien pienimuotoinen massanäytteen otanta on suoritettu.

Jälkikäteen alueilla on tehty lisäkairauksia ja arviointeja.

Töiden seurauksena Kotkatveden kimberliittiesiintymän todettiin olevan 1,6 hehtaarin kokoinen, Lapinluhdan esiintymän 1,2 ha ja Kylmälahden esiintymän 2 ha:n kokoinen. Valtaushakemusten kohteena olevien kimberliittien laatuluokka on testauksessa määritelty seuraavasti:

Kotkatvesi: 12.5-25.1 karaattia/sata tonnia.

Lapinluhta: 26 karaattia/sata tonnia.

Kylmälahti 1: Laatuluokkaa ei ole vielä testattu

Kotkatvesi, Lapinluhta ja Kylmälahti -kimberliittiesiintymät ovat osa 26:sta tähän päivään mennessä löydettyistä kimberliittiesiintymistä Kaavi-Kuopion kimberliittiryppäässä.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Kaavi-Kuopiosta tähän mennessä löydettyjen kimberliittiesiintymien rajoitettu koko ja suhteellisen matala laatu johtaa siihen, että ryppäässä olevien yksittäisten esiintymien louhinta ei ole kannattavaa.

Siiitä huolimatta Sunrise aikoo arvioida konseptia, jossa käytettäisiin keskitettyä käsittelylaitosta, jossa voitaisiin prosessoida kimberliittiä useista eri piippumalmiesiintymistä. Tästä syystä Sunrise on tehnyt valtaushakemukset Kotkatveden, Lapinluhdan ja Kylmälahden alueille. Näiltä alueilta löytyy matalalaatuista timanttia sisältävää kimberliittiä.

Alueet, joita valtaushakemus koskee, ovat hyvin määriteltyjä ja niiden laatuluokka (Kotkatveden ja Lapinluhdan osalta) on määritelty laajasti, vaikkakaan ei kovin tarkasti tähän päivään mennessä suoritettujen kairausten ja pienimuotoisten massanäyteotantojen seurauksena.

Sen seurauksena voidaan olettaa, että luvanvaraisten etsintätöiden ensimmäinen vaihe koostuu

- Tietokoneohjelmalla suoritettavasta periaatteellisesta rajausmallinnuksesta louhintaa ja keskitettyä käsittelyä varten
- Kasviston ja eläimistön kartoituksesta
- Kairaus (käänteishuuhtelutekniikka) tai suuren halkaisijan näytekairaukset
- Massanäyteotantojen prosessoinnista timanttien talteenottoa varten joko emäksisen liuottamisen kautta tai laboratorioden dense media -koelaitoksien avulla
- Timanttipitoisuuksien ja timanttien arvon arvoinnista
- Alustavasta toteutettavuustutkimuksesta

Ennen kairauksia tai muita maaperää häiritseviä kenttätoimenpiteitä suoritetaan alueen kasviston ja eläimistön erityiset herkkyyškartoitukset.

Kairaukset suoritetaan käyttäen tela-ajoneuvoon tai traktoriin kiinnitettyä laitteistoa sekä tela-ajoneuvoon tai metsätraktoriin kiinnitettyä apulaitteistoa. Kairaukseen tarvitaan vettä, joka otetaan mitä suurimmalla todennäköisyydellä läheisistä vesistöistä tai aiemmin kairatuista rei'istä.

Kairaukset voidaan suorittaa joko kesällä tai talvella, mutta niissä tapauksissa, joissa maaperän havaitaan olevan erityisen herkkää, tullaan kairaukset suorittamaan talvella maaperään jäävien jälkien minimoimiseksi.

On todennäköistä, että kairaukset tullaan suorittamaan useissa eri jaksoissa, joiden ajoitus ja kesto riippuu niistä saatavista tuloksista.

Kairauskaluston siirtämisen aikana voidaan joutua kaatamaan joitakin puita, jotta kalusto saadaan siirrettyä kohteeseen. Asianomaista maanomistajaa konsultoidaan aina ennen maastoon menemistä.

Alueen erityispiirteet

Jo suoritettuihin kyselyihin perustuen valtaushakemuksen alueilla ei ole tai elä uhanalaisia lajeja, ne eivät sijaitse pohjavesialueilla eivätkä kuulu Natura-alueeseen. Joka tapauksessa Sunrise aikoo tehdä parhaansa, että alueen luontoa ei tuhota tarpeettomasti suunniteltujen tutkimustoimenpiteiden aikana.

Kaikki kairausputkien rungot ja kotelot poistetaan tai katkaistaan maanpinnan tasolla. Jos ne katkaistaan, niin niihin laitetaan suojukset tai hatut. Tätä käytäntöä noudatetaan poikkeuksetta. Lisäksi tullaan varmistamaan, että kairausten aikana bensiiniä tai muita polttoaineita ei päästetä vuotamaan ympäristöön.

Sunrise ilmoittaa asianomaisille maanomistajille kenttätöiden aloittamisesta etukäteen. Tällöin voidaan turvallisuusvaatimuksista sekä kompensatiosta tai vakuuksista keskustella etukäteen.

Sunrisen valtausten hallintoyhtiö Suomessa on Lapin Vesitutkimus Oy, joka on erikoistunut ympäristökonsultointiin ja joka auttaa varmistamaan, että ympäristövaatimuksia noudatetaan.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Kuopion kaupunki

Alue on pääosin vesialuetta, osittain peltoalueita ja vähäisessä määrin metsää.

Strategisen maankäytön suunnittelun lausunto

Alueella on oikeusvaikutteinen yleiskaava, jossa mannerranta on osittain maa- ja metsätalosaluetta, peltoalue MT sekä osittain maa- ja metsätalosaluetta, loma-asutus M-2. Alueiden sisälle on osoitettu yleiskaavassa rakennuspaikkoja ra (1-2). Valtausalue on yleiskaavassa osoitetun av-alueen vedenhankinnan tärkeän valuma-alueen sisällä.

Valtaukseksi esitetyille alueelle ja sen tuntumaan jää useita yleiskaavassa osoitettuja olevia ja varattuja rakennuspaikkoja. Kaivoslain 2 luvun 6 §:n 1 mom. kohdan 6 mukaan valtausaluetta ei saa ulottaa 50 metriä lähemmäksi keskeneräistä rakennuspaikkaa. Lain kohtaa ei tule tulkiten, että rakennusten valmistuttua etäisyyden mittaaminen siirtyisikin asuinrakennukseen ja valtausalue voisi ulottua jopa rakennuspaikan alueelle, kuten nyt esillä olevassa hakemuksessa useissa kohdin on esitetty.

Tiheään rakennetulle alueelle jo tutkimustoiminta aiheuttaa merkittävää häiriötä alueella oleville rakennuspaikoille. Mahdollinen myöhempi kaivostoiminnan käynnistyminen soveltuisi erityisen huonosti rakennetulle loma-alueelle. Em. kaivoslain pykälän kohdan mukaan kaivostoiminnan soveltuminen oikeusvaikutteisen kaavan mukaiseen maankäyttöön on kunnan harkittava.

Valtaukseksi esitetty alue sijoittuu Kuopion kaupungin Jänneniemien päävedenottamon valuma-alueelle. Jänneniemien vedenottamon rantaimetyysvesistöön kuuluvan Kylmälahden alueelle ei tule myöntää haettua lupaa, koska vesistöön sijoittuvasta etsintätoiminnasta ja siitä mahdollisesti seuraavasta kaivostoiminnasta voi aiheutua huomattavaa vahinkoa ja haittaa Kuopion kaupungin vedenhankinnalle. Toiminta voi pahimmillaan vaarantaa Jänneniemien vedenottamon toiminnan.

Jänneniemien vedenottamo on toinen kaupungin päävedenottamoista ja ottamolta otetaan vettä päivittäin 2/3 kaupungin ja sen verkostojen varassa olevien maaseutualueiden vedentarpeesta. Ottamon vedenhankinta perustuu pääosin rantaimetyykseen Jänneniemeä ympäröivästä vesistöstä, johon myös Jänneveden Kylmälahti kuuluu. Jänneveden veden laatu on hyvä, valuma-alue pieni ja veden vaihtuvuus vähäinen. Näin ollen alueella ei tule sallia toimintaa, joka voi vaarantaa vesistön veden laadun.

Valtaushakemus ei täytä em. kaivoslain pykälän kohtien 6 ja 8 vaatimuksia.

Ilmastopoliittinen vaikutus

Tutkimustoiminnan käynnistämisen voidaan katsoa olevan ilmastopoliittisilta vaikutuksiltaan neutraali ja varsinaisen kaivostoiminnan käynnistyminen negatiivinen.

Yritysvaikutusten arviointi

Hanke on yritysvaikutuksiltaan positiivinen, mutta vedenhankinnan riskialttiuden näkökulmasta hanke voi johtaa negatiivisiin vaikutuksiin.

Kaupungin lausunto

Kaupunki vastustaa lupaa.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Valtausalue sijaitsee Jänneniemen vedenottamon rantaimetyksen kannalta tärkeällä vedenhankintavesistölle rajatulla valuma-alueella. Toimintaa ei tule toteuttaa niin, että se voi aiheuttaa vedenlaadun heikkenemistä vedenhankintavesistössä ja näin aiheuttaa riskiä vedenhankinnalle alueella.

Alueella on voimassa osin Kuopion Riistaveden oikeusvaikutteinen yleiskaava sekä osin Kuopion Itärannan oikeusvaikutteinen yleiskaava. Kuopion Riistaveden yleiskaavassa valtausalueen maa-alue on osoitettu M-2 -alueeksi (maa- ja metsätalousalue, loma-asutusta). Kaavassa M-2-alueelle on merkitty ra 1-2 eli 2 lomarakennuspaikkaa. Valtausalue rajautuu lukuisiin oleviin asuinrakennuspaikkoihin. Kuopion Itärannan yleiskaavassa valtausalueen maa-alue on osoitettu kaavassa MT-alueeksi (maa- ja metsätalousalue, peltoalue). Valtausalue rajautuu kaavan lomarakennuspaikkoihin. Alueen pohjoispuolella oleva saari on merkitty MU-1 -merkinnällä eli maa- ja metsätalousalue, rantavyöhyke, jolla ympäristöarvoja ja ulkoilukäyttöä/rakennusoikeuden siirto. Valtausalueen sijoittuminen lähelle loma- ja asuinrakentamiseen tarkoitettuja alueita on alueiden käytön kannalta ristiriitaista ja valtausluvan myöntämisestä alueelle tulee harkita tästä näkökulmasta.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet Valtausalueen maanomistajatVälittömän vaikutuspiirin maanomistajat

Yhteyshenkilö:

Nykyinen tilanne:

Kyseisellä alueella on maa- ja metsätalousaluetta, peltoalueita sekä vakituista että loma-asutusta. Viiden maatilana pellot ovat viljelykäytössä valtausalueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

Välittömästi valtausalueella ja sen näköetäisyydellä on 10 vakituista ympäri vuoden asuinkäytössä olevaa omakotitaloa. Lisäksi näköetäisyydellä on neljä loma-asuntoa, joista yksi kiinteistö on rakennettu talviasuttavaksi. Yhdelle kiinteistöistä talousvesi otetaan valtausalueella olevasta järvestä.

Edellisten lisäksi välittömästi valtausalueen tuntumassa ja sen vaikutuspiirissä on 10 vakituissa asumiskäytössä olevaa omakotitaloa ja 6 loma-asuntoa. Näiden lisäksi valtausalueen alueelle jää useita yleiskaavassa osoitettuja ja varattuja rakennuspaikkoja. Yhden asuinkiinteistön lämpöpumpun keräilyputkisto on vesistössä liki valtausaluetta, jopa osittain alueella.

Valtausalueen kartasta puuttuu ainakin yksi kiinteistön pihapiiri, joka on sisällytetty valtausalueeseen, mikä ei ole kaivoslain 7 § kohdan 5 mukaan sallittua.

Sunrise Resources Plc: n hakemuksesta:

Yhtiön hakemuksessa ei mainita mm. sitä, missä mahdollinen keskitetty käsittelylaitos sijaitsee tai tulee sijaitsemaan. Hakemuksessa myös todetaan, että tähän mennessä löydettyjen esiintymien laatu on matala eikä niiden louhinta ole kannattavaa. Onko yhtiön hakemus myös puutteellinen, sillä siinä on mainittu ainoastaan ensimmäisen asteen tutkimussuunnitelma?

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntöissä mainitaan seuraavaa: Kaivoslain 12 §:n 1 momentin mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima- vesi ja muita johtoja varten. Kaivoslain 12 § 2 momentin mukaan tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi, niin kuin kuivattamiseen, kaivamiseen, koelouhintaan, syväkairaukseen, koerikastamiseen ja muuhun sellaiseen.

Tutkimussuunnitelmassa ei mainita, tullaanko jatkossa mahdollisesti käyttämään ensimmäisen asteen jälkeen lain mahdollistamia toimenpiteitä, joilla on peruuttamaton vaikutus alueen luontoon ja alueen käytettävyyteen elinkeino-, asuin- ja virkistyskäytössä.

Alueen erityispiirteistä mainitaan, että valtausalueella ei ole tai elä uhanalaisia lajeja ja että ne eivät sijaitse pohjavesialueella eivätkä kuulu Natura-alueeseen. Kaikilta osin tämä tieto ei pidä paikkaansa. Hakemuksessa mainitaan, että tutkimuksissa ja kairauksissa tarvittava vesi otetaan vesistöistä. Tästä voidaan päätellä se, että myös kaivauksissa käytetty vesi johdetaan takaisin vesistöön, jolloin kaivauksen yhteydessä mahdollisesti haitallisia mineraaleja pääsee vesistöön. Myöskään öljy- ym. vuotojen mahdollisuutta ei voida täysin sulkea pois koekairausten ja koelouhinnan yhteydessä.

Maanomistajien/asukkaiden lausunto

Kaivoslain 11 §:n mukaan malminetsinnästä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittävää haittaa luonnonolosuhteille ja maisemalle.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on huomioitava:

- 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski
- 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva oikeusvaikutteisesti kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten että

- 1) tärkeällä vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu olennaisesti huonontua.
- 2) toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen johon sitä voitaisiin käyttää tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä ja toisen yksityistä etua.

Näin tiheään rakennetulle alueelle aiheutuu jo pelkästään tutkimustoiminnasta merkittävää haittaa ja häiriötä. Tämä on todettu jo aikaisemmasta saman ja edellisten yhtiöiden valtauksen tutkimustoiminnasta. Mm. istutuksia tuhottiin rantasaunalla, sinne menevää tietä ajettiin kysymättä lupaa (tie ei kestä raskaita ajoneuvoja), koekairausten aikana melu kuului läheisen omakotitalon sisälle saakka. Aiemman tutkimustoiminnan jälkeen on havaittu tutkimuskairausten puhkaisseet alueella olevia vesisuonia, jotka ovat hallitsemattomasti purkautuneet maastoon sekä mahdollisesti vesistöön aiheuttaen mm. maastossa puuston

tuhoutumista ympäröivältä alueelta. Jään kantavuuden vahvistaminen talvella jäältä suoritettavaa tutkimustoimintaa (kairauksia) varten on aiheuttanut keväällä paksun jäälaudan seilaamisen vuoksi laitureitten epänormaalia turmeltumista ympäröivillä rannoilla. Lisäksi koekairausten reikiin on jätetty jumittuneita teriä maanomistajien harmiksi. Esimerkiksi aikaisemman tutkimustyön jälkeen kairausreikään jumittunut terä, jota ei ole katkaistu maanpinnan tasalta, vaan terän varsi törröttää vaarallisesti maastossa.

Levähavaintoja on tehty Kylmälahden pohjukassa, epäily on että näiden tulo edellisten vesistökairauksen jälkeen on jollakin tavalla liittynyt toisiinsa.

On suositeltavaa, että joku ulkopuolinen viranomainen ottaa vesinäytteet ennen mahdollisia jatkotutkimuksia vesialueella (ei pelkästään tutkimuksia tekevä yhtiö).

Valtausalueella oleva vesialue on matala, jolloin veden laatuun vaikuttaa huomattavasti pienetkin ympäristön muutokset. Mahdollinen myöhempi kaivostoiminnan aloittaminen merkitsee käytännössä alueen menetystä asuin-, maa- ja metsätaloustoiminnassa sekä loma-asumisessa ja luontoarvojen täydellistä tuhoutumista. Kyseinen lahti on varsin ruohikkoinen, ja se on joutsenten ja muiden vesilintujen pesimäaluetta. Valtausalueen vaikutuspiiristä löytyy laulujoutsenen (*Cygnus Cygnus*) pesimäalue, EU-direktiivi vuodelta 2013, sen mukaan laulujoutsenen elinpiiriä on suojeltava erityistoimin. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 p:nä marraskuuta 2009.

4 artikla: 1. Tämän direktiivin liitteessä 1 mainittujen lajien elinympäristöä on suojeltava erityistoimin, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen levinneisyysalueella. Järvi on myös kalaisa ja niistä mm. toutain on EU:n luontodirektiivin laji.

Toisin kuin Sunrise Resources Plc:n hakemuksessa mainitaan, Kylmälahden valtausalue kuuluu Kuopion kaupungin tärkeän vedenhankintavesistön ensimmäisen asteen valuma-alueeseen. Kuopion kaupungin toinen päävedenotto on saman vesialtaan välittömässä läheisyydessä ja jo pelkkä tutkimustoiminta voi aiheuttaa merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteisiin ja haittaa ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle.

Maaomistajien ja valtausalueen tuntumassa asuvien kannalta valtaushanke on erittäin negatiivinen ympäristön ja luontoarvojen pilaantumisen sekä kiinteistöjen arvon alentumisen vuoksi.

(valtausalueen rajanaapuri)

Vastustamme hanketta mm. yhteenvedossa mainittujen hakijatiedoissa olevien epäkohtien perusteella. Lisäksi vastustamme myös itse tutkimustoiminnan ja uusien kairausten aloittamista tarpeettomina ja ei-hyödyllisinä, koska haettavien valtausalueiden ilmoitettuun malmiesiintymään ja kimberliittipitoisuuksiin perustuen louhinta on todettu kannattamattomaksi.

Kuulemiskirjeen vastineen liitteeksi lähetämme liitteenä täsmällisemmät perustelut valtaushakemuksen hylkäämiseksi.

Yhteenveto perusteluista

1) Puutteelliset hakijatiedot

Yhteenvedon 15.4.2014 mukaan valtaushakemuksen hakija on Sunrise Resources Plc ja hakijan yhteystietoina on annettu yritys Lapin Vesitutkimus Oy. Tietomme mukaan Lapin

Vesitutkimus Oy:ta ei yrityksenä enää ole olemassa, joten näiltä osin hakemustiedot ovat itsessään jo virheelliset (lähde: www.taloussanomat.fi)

2) Valtaushakemuksen luonne

Valtaushakemuksen taustalla olevat yritykset ovat toistuvasti jo yli kymmenen vuoden ajan hakeneet lupaa valtaukseseen, ainakin vuodesta 2003 alkaen. Sen jälkeen valtausoikeutta on siirrelty yritysten välillä toistuvasti ilman, että hakijat itsessään ovat ryhtyneet toimenpiteisiin minkäänlaisen toiminnan aloittamiseksi. Tätä taustaa vasten ja huomioiden, että kyseiseen mineraaliin liittyvässä markkinatoimintaympäristössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia, emme usko, että tämäkään hakemus johtaa mihinkään. Näin ollen hakemus tulee hylätä tästäkin näkökulmasta, poistaen jatkuvan epätietoisuuden ja epävarmuuden muille osapuolille.

Viitteet:

Siirto 31.3.2004 North Star Diamonds - Oy Nordic Diamonds Finland Ab. Siirto 11.08.2006 Oy Nordic Diamonds Finland Ab - Sunrise Diamonds PLC. Valtausoikeuden pidennys: 23.08.2008 - 23.06.2011. Valtausoikeudesta luopuminen ja päättyminen 16.06.2011, hakijana Sunrise Resources PLC.

Koskien valtausoikeuden siirtoa 2006 valtakirjalla, kyseenalaistamme menettelyn, koska siirto on tehty valtakirjalla mutta rekisteröintipyyntö on toimitettu vasta vuonna 23.6.2008.

3) Ympäristöä haittaavat tekijät

Hakemuksessa on mainittu, että

- kairauskaluston siirtämiseksi voidaan joutua kaatamaan puita
- kairaukset voidaan suorittaa joko kesällä tai talvella, erityisen herkän maaperän kohdalla mieluiten talvella
- jos kairausputkien rungot tai kotelot katkaistaan, niihin laitetaan suojuukset??

Mielipiteenämme ilmoitamme, että mainittu tekninen kuvaus ei ole voi olla aiheuttamatta vahinkoa ympäröivälle luonnolle. Lisäksi viitaten valtaushakemuksen liitteenä esitettyyn karttaan, valtaosa Kylmälahti 1 (rekisterinumero 9309) alueesta on vesistöä ja itse yhteenvedossa ei ole sanallakaan mainittu miten toimenpiteet ja ympäristön suojaaminen vesistöjen kohdalla on aiottu toteuttaa. Näin ollen hakemus on täysin puutteellinen eikä vastaa kuvaa todellista hanketta.

4) Taloudelliset tekijät

Kuten Tukes yhteenvedossaan on todennut, muilta Kaavi-Kuopio-alueilta löydettyjen esiintymien perusteella - esiintymien rajoitettu koko ja mineraalin suhteellisen matala laatu - esiintymien louhinta ei ole kannattavaa. Samaan lopputulemaan on päädytty useissa muissa ulkopuolissa arvioissa ja koska taloudelliset intressit ovat epätodennäköisiä, valtausoikeuden myöntäminen ei ole perusteltua.

(kiinteistön Hautaniemi 297-449-26-7 omistajana)

Yhdymme oheiseen valtausasiaan liittyvään lausuntoon. Lisäksi vastustamme hanketta, koska sillä on merkittävää haittaa asumiselle sekä yritystoiminnalle. Vakituisen asumisen ja vapaa-ajan asuntojen lisäksi harjoitamme mm. metsätaloutta sekä vuokraustoimintaa.

Huomasimme, että olette varanneet mahdollisuuden esittää mielipiteitä liittyen lähialueellemme suunniteltuun valtaukseseen (Kylmälahti 1, KaivNro 9309).

Vastustamme hanketta, koska katsomme, että tällä hankkeella voi olla kotioloihimme huomattava haitallinen vaikutus.

Perustelujamme:

1. Käyttövetemme Sirppirantaan tulee suunnitellun valtausalueen halki Kylmälahden perukasta. Järvenpohjan poraus ja mahdollinen kaivuu vaarantaa tämän meille tärkeän putken. Sama koskee kaikkia joille tällä alueella tulee vesi Jännevirran vesiosuuskunnasta.
2. Puhelinlinja Sirppirantaan tulee Kylmälahden pohjasta. Sama koskee kaikkia joilla tällä alueella on lankapuhelin.
3. Hankkeen ympäristövaikutukset asuinalueemme kalavesiin voivat olla tuhoisat.
4. Muut luontoarvot: Saunarannastamme vain 400 m järvenpintaa valtausalueen rajalle.
5. Yhdenvertaisuus: emme näe miten tällainen toiminta voitaisiin sallia samalla, kun Jänneviemen vedenottoa suojataan vaatimalla asukkailta poikkeuksellisen kalliita investointeja jätevesien käsittelyyn (taloissa kaksiviemärijärjestelmät).

Kesäkotia hankitaan rentoutumis-, virkistys- ja toimintatarkoituksiin (viljely ym.). Kaivoshanke romuttaa kaiken tämän. Näen pelkästään haittoja, joista suurin osa olisi terveydellisiä. Kylmälahden vesi pilaantuisi uinti-, kalastus-, veneily- ja laiturinautiskeluelvottomaksi. Vedestä ei olisi kukkien ja hyötykasvien kasteluun, mikä olisi myös taloudellinen ongelma - hyötykasvien viljely pitäisi lopettaa - ja kukat. En osaa edes kuvitella kaikkea pilaantuneesta vedestä ja melusta johtuvia haittoja - miten esim. uikut, telkät, sorsat, koskelot, härkälinnut ja joutsenet viihtyisivät ilonamme. Meluhaitat lisäävät sairastumisriskejä (mm. unettomuus, rauhattomuus). Liikenne (raskas) tulisi lisääntymään ja kaivosmelu uutena melulähteenä. Nyt rauhallisessa ilmatilassa viihtyvät ja rannoilla pesivät lintuset jättäisivät pesäpönttöme.

Hajuhaittoja en tunne tarkemmin.

Kesäkodin myyntiarvo romahtaisi. Tärkeä näkökohta.

Lupaa hakeva yhtiö ei ole edes kotimainen - luonnon raiskaaminenko jäisi vain jäljelle? Varoittava esimerkki ei ole kaukana (Kaavi). Talvivaara on Kainuussa, mutta saasteet eivät ole pysyneet kurissa (kotimainen ongelma).

Lopuksi tiedustelen onko Kuopion Vesi kuultavien listalla. Veden ottamo on Jänneviemessä ja Kylmälahti on Jänneveden lahti - siis samaa vesialuetta.

Kantani kaivoshankkeeseen on kielteinen.

Hakijan vastine

Kuopion kaupungin lausunto

Sunrise Resources on muuttanut valtausaluetta Kuopion kaupungin neuvojen mukaisesti. Rakennuspaikat (ra 1-2) sijaitsevat uuden rajauksen mukaan 50 metrin etäisyydessä valtausalueesta. Yhtiö ei katso että malminetsinnällä on vesistön heikentävää vaikutusta. Tutkimukset toteutetaan aina hyvin suunnitellusti ja lain mukaisesti luontoa ja maanomistajia kunnioittaen jotta vahinkoja ei synny ja jotta tutkimukset aiheuttavat mahdollisimman vähän häirintää asukkaille. Painotamme että kyseessä on malminetsintä, ei kaivostoiminta. Yhtiö ottaa kaupungin, ELY-keskuksen ja maanomistajien kommentit hyvin tosissaan tutkimuksia suunnitellessa. Maanomistajiin ollaan aina yhteydessä hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista jotta maanomistajien mielipiteet tulevat esille. Näin ollen maanomistajilla on mahdollisuus vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan.

Kaivoslain 6 § 1 momentin kohdan 8 mukaan valtausta ei saa suorittaa ilman erityistä syytä oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella. "Ilman erityistä syytä" tarkoittanee että malminetsintäyhtiö ei voi vallata aluetta vailla vakaata aikomusta suorittaa suunniteltuja tutkimuksia, ja näin ollen tarkoituksella estää muita harjoittamasta malminetsintää samaisella alueella. Muita hakemuksen kumoamiseen johtavia syitä voisi olla että yhtiöllä ei olisi asiantuntemusta tai rahoitusta suorittaa suunniteltuja tutkimuksia. Sunrise Resources ei katso että valtaushakemusta voida hylätä kyseisen lakikohdan takia.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunto

Sunrise Resources on muuttanut valtausaluetta ELY-keskuksen mukaisesti. Rakennuspaikat (ra 1-2) sijaitsevat uuden rajauksen mukaan 50 metrin etäisyydessä valtausalueesta. Yhtiö ei katso että malminetsinnällä on vesistön/luonnon heikentävää vaikutusta. Tutkimukset toteutetaan aina hyvin suunnitellusti ja lain mukaisesti luontoa ja maanomistajia kunnioittaen jotta vahinkoja ei synny ja jotta tutkimukset aiheuttavat mahdollisimman vähän häirintää asukkaille. Painotamme että kyseessä on malminetsintä, ei kaivostoiminta. Yhtiö ottaa ELY-keskuksen, kaupungin että maanomistajien kommentit hyvin tosissaan tutkimuksia suunnitellessa. Maanomistajiin ollaan aina yhteydessä hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista jotta kaikkien mielipiteet tulevat esille. Näin ollen myös maanomistajat voivat vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan.

Virpi ja Antti Seppäsen (297-449-26-105) lausunto

Yleisesti voidaan todeta että kyseessä on vasta malminetsintä, ei kaivostoiminta. Tutkimukset toteutetaan aina hyvin suunnitellusti ja lain mukaisesti luontoa ja maanomistajia kunnioittaen jotta vahinkoja ei synny ja jotta tutkimukset aiheuttavat mahdollisimman vähän häirintää asukkaille. Yhtiö ottaa maanomistajien kommentit hyvin tosissaan tutkimuksia suunnitellessa. Maanomistajiin ollaan aina yhteydessä hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista jotta kaikkien mielipiteet tulevat esille. Näin ollen myös maanomistajat voivat vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan.

Kiinteistöjen 297-449-26-106, 297-449-26-97-1, 297-449-26-77, 297-449-26-78, 297-449-24-22, 297-416-8-43, 297-449-26-108-C, 297-449-26-107-B, 297-416-15-3, 297-449-38-2 (co/) lausunto

Yleisesti voidaan todeta että kyseessä on vasta malminetsintä, ei kaivostoiminta. Tutkimukset toteutetaan aina hyvin suunnitellusti ja lain mukaisesti luontoa ja maanomistajia kunnioittaen jotta vahinkoja ei synny ja jotta tutkimukset aiheuttavat mahdollisimman vähän häirintää asukkaille. Yhtiö ottaa maanomistajien kommentit hyvin tosissaan tutkimuksia suunnitellessa. Maanomistajiin ollaan aina yhteydessä hyvissä ajoin

ennen tutkimusten aloittamista jotta kaikkien mielipiteet tulevat esille. Näin ollen myös maanomistajat voivat vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan.

Valtausaluetta on muokattu ja karttaa päivitetty. Uuden rajauksen mukaan rakennuspaikat jäävät valtausalueen ulkopuolelle.

(297-449-24-16) lausunto

Yleisesti voidaan todeta että kyseessä on vasta malminetsintä, ei kaivostoiminta. Tutkimukset toteutetaan aina hyvin suunnitellusti ja lain mukaisesti luontoa ja maanomistajia kunnioittaen jotta vahinkoja ei synny ja jotta tutkimukset aiheuttavat mahdollisimman vähän häirintää asukkaille. Yhtiö ottaa maanomistajien kommentit hyvin tosissaan tutkimuksia suunnitellessa. Maanomistajiin ollaan aina yhteydessä hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista jotta kaikkien mielipiteet tulevat esille. Näin ollen myös maanomistajat voivat vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan.

lausunto

Yleisesti voidaan todeta että kyseessä on vasta malminetsintä, ei kaivostoiminta. Tutkimukset toteutetaan aina hyvin suunnitellusti ja lain mukaisesti luontoa ja maanomistajia kunnioittaen jotta vahinkoja ei synny ja jotta tutkimukset aiheuttavat mahdollisimman vähän häirintää asukkaille. Yhtiö ottaa maanomistajien kommentit hyvin tosissaan tutkimuksia suunnitellessa. Maanomistajiin ollaan aina yhteydessä hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista jotta kaikkien mielipiteet tulevat esille. Näin ollen myös maanomistajat voivat vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan.

Mikäli itse hakemus on puutteellinen, eli ei täytä kaivoslain asettamia vaatimuksia kaivosviranomaisen pyytää hakijaa täydentämään sitä. Hakemusta on aikoinaan laatinut Lapin Vesitutkimus Oy. Hakijan edustaja on nykyään Ab Scandinavian GeoPool Ltd.

(297-449-026-7, 297-449-26-98),

(297-449-26-7) lausunto

Yleisesti voidaan todeta että kyseessä on vasta malminetsintä, ei kaivostoiminta. Tutkimukset toteutetaan aina hyvin suunnitellusti ja lain mukaisesti luontoa ja maanomistajia kunnioittaen jotta vahinkoja ei synny ja jotta tutkimukset aiheuttavat mahdollisimman vähän häirintää asukkaille. Yhtiö ottaa maanomistajien kommentit hyvin tosissaan tutkimuksia suunnitellessa. Maanomistajiin ollaan aina yhteydessä hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista jotta kaikkien mielipiteet tulevat esille. Näin ollen myös maanomistajat voivat vaikuttaa tutkimussuunnitelmaan.

Hakijan toinen, 2.9.2014 päivätty vastine

Timanttipitoisia kimberliittejä Karelian kratonissa

Kimberliittejä esiintyy laajalti Karelian kratonissa, joka peittää osia Suomesta ja Venäjästä. Karelian kratonin kimberliiteistä keskimääräistä useampi sisältää timantteja. Venäjän puolella suuria ekonomisesti kannattavia esiintymiä on löydetty Arkhangelskin alueella. Suomen Lentiirassa löytyy lamproiittinen klusteri. Kyseiset lamproiitit ovat timanttipitoisia ja muodostuneet laajassa länsi- luode-hiertovyöhykkeessä. Samansuuntaisia syviä vaippaan asti kulkevia halkeamia, jotka ovat olleet aktiivisia geologisessa mittakaavassa hyvin kauan, löytyy muualtakin Suomesta. Rakenteilla voi olla suuri rooli kimberliittien muodostumisessa Kaavi-Kuopio alueella.

Suoritetut tutkimukset Kylmälahti 1 valtausalueella

Malmikaivos Oy löysi Kylmälahden kimberliitin 1990-luvun alkupuolella geofysikaalisten mittausten ja moreeninäytteenoton seurauksena. Malmikaivos Oy:n suorittama kairausprojekti koostui 20:sta timanttikairareikästä (yht. 1221 metriä). 98,7 kg otetuista näytteistä analysoitiin. Näytteestä löytyi yhteensä kahdeksan mikrotimanttia.

Vuonna 2004 Nordic Exploration suoritti elektromagneettisen tutkimuksen alueella. Kimberliitin on arvioitu olevan 2 ha laaja kairausten, magneettisten ja elektromagneettisten tutkimusten perusteella.

Vuonna 2007 Sunrise Resources suoritti timanttikairauksen Kylmälahdessa (Kairayhtiönä toimi Suomen Malmi Oy). Kairareikä oli 95,3 metriä pitkä, josta 22,4 metriä oli maakerrosta. 134,96 kg kairasydäntä lähetettiin SGS Lakefield Research Africa Ltd:lle analysoitavaksi.

Perustelut jatkotoimenpiteiden tärkeydestä

Tähän päivään mennessä analysoidun (timanttiseparaatio) kimberliitin määrä on vain 233,66 kg. Analyysien tulos ei suinkaan välttämättä edusta koko kimberliittiesiintymää, vaan lisätutkimuksia tarvitaan ehdottomasti asian selvittämiseksi. Yhä suurempia näytteitä on otettava jotka paremmin edustavat koko esiintymää. Sunrise Resourcesin mielestä alue on hyvin potentiaalinen ja jatkotutkimuksia on ehdottomasti tehtävä. Yhtiö katsoo että tähän asti suoritetut tutkimukset ovat olleet informatiivisia, projektia eteenpäin vieviä ja lakia noudattavia. Kiinnostava alue on saatu hyvin paikannettua tutkimusten myötä, joten tulevat tutkimukset ja ennen kaikkea tutkimusten sijainti on näin ollen hyvin tiedossa.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määrään lukea. Valitusaika päättyy **16.1.2015**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Puijonkatu 29, 2 krs, 70100 Kuopio

postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

puhelin: 029 56 42500

telekopio: 029 56 42501

sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

